

A Nulla Hulladék konferencián tartott előadásom keretezését a magyarországi Átalakulás kezdeményezések rövid bemutatása adta, melynek keretében többek között a kispesti Wekerletelepen és a pécsi Hősök terén, lakóközösségi szinten tevékenykedünk. Ez egy közösségépítő módszertan, melynek keretében megerősítjük a helyi demokráciában való részvételt, csökkentjük ökológia lábnyomunkat és a szolidaritás és az együttműködés új formáival kísérletezünk. Munkánkban a helyi élelmiszerre, a helyi gazdaságra és az energiára fókuszálunk.

Hulladék helyett következetesen erőforrásokban, „kincsekben” gondolkodva tekintettem át a témába vágó tevékenységeinket.

A kerti és konyhai zöld hulladék hasznosításával és a csomagoltan vásárolt távolsági élelmiszerek iránti igény csökkentésével kapcsolatban kerületi jó példának a Komposztbarát Család és kerület program, a wekerlei Kertbarát Kör, a 4 (!) kerületi közösségi kert tevékenysége és a Wekerlei Kispiac baráti körének tevékenysége is.

A lomtalanítás alternatívája a garázsvásár népszerű intézménye, Wekerle idén 13+1 helyszínes, ötven standos Garázsvásár Fesztivállal büszkélkedhetett.

Nem is olyan közvetetten ide tartozik a hasznosítatlan, kihasználatlan ingatlanok ügye is. A pazarlás itt nem hulladék, hanem elszalasztott lehetőségek formájában jelenik meg. Példának a 15 éve üresen álló wekerlei Ady Mozi, a maga 1500 négyzetméteres alapterületével egy olyan lakóközösség főterén, ahol hiány van közösségi helységekből.

A hulladékká váló hő, a pazarlóan és drágán fűtött lakások problémájára jelent megoldást utólagos nyílászáró-szigetelési programunk. A műemléki jellegű, ezért megjelenésében védett építészeti értékekkel rendelkező Wekerletelepen a nyílászárók cseréje nagyon költséges vállalkozás, de a mindenki által képzéseinken elsajátítható módszerekkel olcsón és hatékonyan megoldható a lakások szigetelésének javítása. Közösségi kezdeményezésünkben az önkormányzat intézményei is partnerek, és idén először a kerület egyik cége is végzi már a rászorulóknak részére az ablak-ajtó szigetelési munkákat.

Közösségi, családi rendezvényeinken gyerekeknek és szüleiknek rendszeresen tartunk kézműves foglalkozásokat kerékpár-hulladékok feldolgozásával. A gumibelsőkből bábokat, ékszereket, a külsőkből öveket csinálhattak a vállalkozó szelleműek.

További példáink a leltárból:

- bolhapiacok
- használtruha csereberék
- online „turkáló”
- közösségi kölcsönző (jó minőségű aprítógép a kisebb nyesedékek mulccsá való feldolgozásához, ablakszigetelő marógép és egyéb szerszámok)

Példáinkban a hulladékok felhasználása, a hulladékká válás megelőzése kéz a kézben jár a közösség erősítésével. A rendszerszemlélet, a bizalomépítés, a kreativitás és a kitartó szervezési munka új kulturális minták létrejöttét tette lehetővé a közösségünkben.

Pécsett egy volt bányásztelepen, szélsőséges szegénységben élő közösségben tevékenykednek barátaink, munkatársaink. A Hősök Tere munkacsoport energiaszegénységben élő embereken segít az egyszerű és hatékony hőszlopok beépítésével. A kis kályhákban tüzelte fa indokolatlanul sok hője távozik a kéményeken át. A falakba épített „hődobok” segítségével a „hulladék hő” megcsapolható és egy helyett két szobát is fűthet a kályha.

A vidéki közösségek számára szintén jó példa a mezőgazdasági hulladékokból – akár saját erővel, közösségben – készített brikett, préselt tüzelő.

A Hősök Tere munkacsoport további jó példái:

- közösség alapú energetikai felújítások
- „időbank”
- filléres börze, csereberék
- raklap és egyéb újrahasznosított alapanyagú bútorok

A közösségépítés a munkánkban nem egyszerűen járulékos haszon, hanem a fenntartható és hatékony lakóközöségi szintű változtatás alapja.